Ч. 223 Середа 7 (19) жовтня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З угодової комісиї. — Положене у Франциї. — Конференция противанархістична.)

Заряд німецкого сторонництва народного в Горішній Австриї ухвалив одноголосно на зборах в Лінцу, дня 15 с. м.: Маючи повне довіре до наших представителів в парляменті, висказуємо надію, що опозицийним сторонництвам в парляменті удасть ся знищити ту грозячу нам, а під взглядом економічним незвичайно погубну угоду, котру ґр. Бадені хотів окупити язиковими розпорядженями, а котру нинї знов предложено без зміни до ухвали парляменту. Маємо надію, що також наші клерикальні земляки примусять своїх послів до голосованя против угоди і до відступленя від союза, що становить зраду народа, з Чехами, Поляками і Словінцями. Ми пересьвідчені, що виборенє належного Німцям в Австриї провідного становища можливе лише при помочи осьвідомлюваня широких верств нашого народу і сполученя австрийских Німців на основі сьвідомої цїли німецкого сторонництва народного.

В угодовій комісиї виголосив по промові Шлезінґера велику бесїду міністер скарбу др. Кайцль. П. Міністер боронив теперішної угоди против всїх закидів. Насамперед обговорював справу квотову. Сказав, що не придає їй тої ваги, яку часто до неї прикладають. Але нема ніякого сумніву, що вислїд переговорів о квоту буде мати значінє для переведеня угоди. Се вина обструкциї, що iunctim не дасть ся удержати в такім видї, як було попередно постановлено. Міністер може лиш за тим заявити ся, що коли оконечне iunctim буде удержане, прийде до гладкого переведеня угоди. В теперішній хвили услївем успішного залагодженя угоди єсть справа квотова. Дальше обговорював міністер подрібно справу банкову та полємізував з пос. Ґросом і Авшпіцом. Що-до посередних податків поборював погляд, немов би підвисшенє консумцийного податку мало бути уступкою для Угорщини. Заявив, що висота консумцийних податків може бути евентуально обнижена, однако не треба того уважати за штучку зі сторони правительства. Правительство наміряє на кождий случай удержати підвисшенє податку від цукру, але готове знизити до крайности податок від пива і горівки. Вкінци заявляє бесїдник що при добрій розвазї треба прийти до внесеня, що теперішна угода єсть рішучо користна, особливо коли зважить ся, що маємо надію і дожидаємо, що квота буде знижена. В той спосіб теперішна угода становить рішучо поступ в порівнаню з послїдною угодою. Угода що правда не буде ніяким трiюмфом, але розумним компромісом. Впрочім вже найвисший час, аби угодові наради покінчити. Коли би — кінчив міністер — угодові наради мали знов проволікати ся цїлі місяцї, моглиби увійти в гру инші річи, не лише постанови тої угоди. — По полудни промавляв в комісиї пос. Штайнвендер, що виголосив дуже остру бесїду, але предметову і основну. Між иншими признав конечність, аби угода охоронила галицкий промисл нафтовий. Бесїдник виступав остро против міністра скарбу. — Послїдний промавляв социяліст Феркавф. Єго бесїда була дуже довга і звернена против всїх сторонництв.

Чи справдї була намірена військова революция в Парижи, чи нї? Отсе питанє, яке не тільки в цїлім сьвітї, що єго заалярмували несподїваною а грізною такою вістию, не можуть порішити, але навіть в самім Парижи. Остає при тім, що републиканьскі і драйфусівскі ґазети упирають ся рішучо при тім, що був такий заговір і тільки чуйність правительства і підприняті ним средства осторожности витрутили з рук заговірників збродниче оруже перевороту; праса роялїстична і против-драйфусовска заперечує так само рішучо всяким тим безличним сплетням і підозрінями, як називає поголоски о бунтї військових сфер і твердить, що они взяті просто з воздуха. Фактом є, що вчерашня недїля перейшла зовсїм спокійно, хотяй в послїдні часи можна було завважити живійший рух межи француским прихильниками монархізму, а недавний побут князя Филина Орлеаньского у Франциї викликав занепокоїня і підозріня.

Великий стрейк в Парижи перейшов спокійно і ослабляє ся постійно. Президент міністрів Брісон заявив на радї міністрів, що стрейк робітників при земних роботах вже покінчений, а загальний стрейк зелїзничих робітників правдоподібно не прийде до скутку. Війска, якими обсаджено двірцї зелїзниць на провінциї, вчера повернули до кошар. На париских зелїзничих двірцях средства осторожности, які

---

12)

ЯКОВ БАЧІ.

Угорско-босаньске оповіданє Делїґо.

(Переклад з німецкого).

(Дальше).

Мариян мусїв додавати монахови відваги, а сам був в найбільшім страху. Він мав одного доброго знакомого в окруженю паші; одного з них стрітив він случайно і почестував єго, заплативши єму в кухни на базарі неаби яку баранячу голову. Він хотїв лиш вивідати ся від него, чи він не зловив вчера якого волоцюгу, бо в Яйчу чув він всїлякі вісти. Зачіплений панок сказав єму зовсїм поправдї, що о скілько він знає, тут не зловлено нікого, крім злодюги цигана, але й того треба було випустити, бо арешту треба було на кури для Ізбаші (сільского суди).

Впевнивши ся так, що Яков уйшов всякої небезпечности, вибрав ся він на другий день скоро сьвіт в дальшу дорогу, щоби єго не застали ту люди паші.

Яков тимчасом їхав якось дальше, аж доїхав до Какань-Добой. Звідувати ся тут не мав він відваги, отже пустив ся на другий день раненько понад Босну, їдучи так, як ве ся і крутить ся ріка. Густа мрака вкривала околицю а овид впадав ніби в жовтаво. Кілька верб, якісь корчі та камінє вкривало землю, по котрій єго коневи тяжко було іти. Нараз понесло ся грімке: „Гагов!" і перед ним станув якийсь хлописко як дуб, і спитав:

— Хто ти?

— А я де? — спитав він і собі.

— Коло Згостя, на поганьскім кладовищи.

— Чи то тут могила короля?

— Та тут, а тобі на що? То не твій король.

Мрака зачинала розступати ся і Яков побачив саме перед собою величезний нагробний камінь, що подобав ніби на якусь хату. Дивний якийсь твір людскої руки. Всї шість площ нагробного каменя були вкриті фіґурами; впереду палати, город, польованє, верхові конї, рожі, а помежи тим орнаменти з листя, з одної сторони якісь борцї в шоломах з розпущеними хоруговками на списах, також і якісь змиї, зовсїм так, як би на тім камени була вирізьблена якась істория о пригодах давних героїв воєнних.

Ледви яких сто лїт тому назад жили тут могучі пани, котрим нїхто не сьмів нїчого розказувати, а всї признавали ся до окремої віри [1]), котру уважали за правдиву християньску. Папскої віри не хотїли так само як рацкої [2]). Церкви їм не було треба а сьвященьком був у них той, кого они собі вибрали, а коли они вмирали, то казали хоронити своє тїло на власнім ґрунтї і класти на могилу великий камінь, котрий би ще праправнукам розповідав: „Тут спочиває пан!"

Яков видивив ся насамперед на камінь а відтак на старика. Аж тепер зміркував він, що мав перед собою вівчаря.

— А може ти хочеш взяти з собою отсей камінь — відозвав ся той вівчар. — Дай спокій, бо напитаєш собі біди. Мій тато розказував менї, що тут явив ся раз якийсь Турок і хотїв забрати нагробний камінь свого батька, бо треба тобі знати, що тоті безбожні єретики перейшли були на Турків — вибач менї пане лихе слово, бо оттак нехотячи вирвало ся — і він казав єго звідси взяти. Але до трох днїв вернув камінь знов на своє місце — сам із себе.

— Чоловіче добрий, та я не про камінь питаю; а може ти пастух з сутеского монастиря?

— Той сам, паноньку, а менї на імя Семен.

— Ну, коли же ти той сам — відповів Яков, — то заведи мене до своєї хати, бо я маю зачекати тут у тебе на ігумена.

— То що иншого; а може ти вкінци і не Турок? — сказав старик урадований, бо він був тим, що показував стежки всїляким

[1]) В Тракії, Македониї, Болгариї, Сербії і Босні була християньска секта звана Богомилами від єї основателя болгарского сьвященика Богомила в часї межи 927 а 950 р. по Хр. Богомили називано по латині Патаренами. В Босні належали до тої секти вся шляхта і пануючі князї. Богомили вірили в то, що сьвіт сотворив не Бог, але злий дух; о Ісусї Христї казали, що він лиш своєю наукою спас людий; они відкидали всї сьв. Тайни і старий завіт в сьв. письмі, задержали лиш псальми. Коли Турки в 1463 р. взяли Босну, всї Богомили перейшли на Турків.

[2]) Рацка віра — православна, в противуположности до папско-римо католицкої.

запроваджено, тревають дальше. Также і богато війска, спровадженого до Парижа відсилають назад на місця їх сталого побуту.

Про анархістичну конференцию в Римі доносять, що на ній предложать відпоручникам держав три головні внесеня: 1) Придавленє всіх анархістичних часописий, відозв, плякатів і т. д. 2) Видаленє всіх чужосторонних анархістів і пильне стереженє місцевих. 3) Заведенє сумаричного, тайного поступованя у всіх анархістичних процесах або призначенє їх військовим судам. Хотяй ті предложеня виглядають так поединчо, стануть они, здає ся, предметом живої, дивної і основної дискусиї між представителями держав. На видаляне анархістів згодять ся певно всї. Але ограниченє прасової свободи становить для деяких держав, як Анґлія, Бельґія і Голяндия зміну їх прасового закона, або і цїлого законодавства, котре н. пр. в Бельґії запоручає безмежну свободу праси. Можна вже тепер сказати на певно, що ті держави не підіймуть ся того завданя. Що до явних розправ при процесах анархістичних, дасть ся лекше ввести ограниченя. Взагалї віщують конґресови тілько спроможність довести між державами до порозуміня в деяких інтернаціонально-поліцийних справах.

Новинки.

Львів дня 18-го жовтня 1898.

— **День іменин бл. п. Цїсаревої.** П. Міністер віроісповідань і просьвіти гр. Биляндт-Райдт зарядив, щоби день 1 падолиста, в котрім припадали іменини бл. п. Цїсаревої, обходжено так як і доси у всіх школах і наукових заведенях торжественно. В тім дни не буде шкільної науки, а по церквах мають відбути ся богослуженя.

— **Именованя.** Міністерство торговлї именувало старшого офіцияла почтового Теод. Левкова в Коломиї почтовим контрольором у Львові, а почтового контрольора в Коломиї Мар. Ястшембского начальником почти в Скалї. — Львівский висший суд краєвий именував авскультантами судових практикантів: дра Едв. Вибіраля, Казим. Добруцкого, Йос. Кляйнедера, Конст. Грабского, Йос. Мешковского, Айт. Витошиньского, Володисл. Оробкевича, Ів. Рибачка і рах. асистента висшого суду краєвого у Львові Болесл. Кроковского.

— **За упокій бл. п. Кардинала Сильвестра Сембратовича,** добродїя убогої молодежи шкільної, відправило ся нинї в Успеньскій церкві у Львові поминальне богослуженє заходом товариства „Руслан“.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стан. Бадені виїхав до Радехова. В середу поверне п. Маршалок до Львова.

— **Проґрама викладів** на університетї львівскім в півроцї зимовім на р. 1898/9 в язицї рускім така: на видїлї сьв. богословия на III. роцї „Педагогія христ. католицка“, викладати буде о. проф. др. Бартошевский дві години тиждново; на IV. роцї „Богословіє пастирске“ сїм годин тиждново і „Душпастир яко учитель“ дві години тиждново — о. др. Бартошевский; „Катехитика і методика“, пять годин тиждново — о. Редкевич. — На видїлї правничім: „Австрийске право карне“, пять годин тиждново — др. Стебельский; „Вплив віку переступника на вміняемість дїланя каридостойного“, одну годину тиждново — др. Добряньский. — На видїлї фільозофічнім: „Історія Руси, давний період“, чотири години тиждново — проф. М. Грушевский, і „Історичні вправи“, одну годину тиждново. Проф. др. Колесса буде викладати: „Історию рускої поезиї драматичної від найдавнїйших часів до Котляревского“, дві години; „Вибрані питаня з історії староруской лїтератури, одну годину; „Історичну морфольоґію рускої мови“, дві години і „Семинар для рускої фільольоґії (читанє вибраних творів давнїйшого і нового руского письменства, оцїнюванє розправ наукових)“, дві години тиждново.

— **Про відкритє рускої ґімназиї в Тернополи** пишуть: В суботу, дня 15 с. м. відбуло ся в тернопільскій ґімназиї торжество відкритя першої кляси з руским язиком викладовим. По службі Божій в міскій церкві зібрали ся ученики, учителї і около 20 запрошених гостий, переважно начальники місцевих властий, сьвященики і родичі учеників в гарно прибраній сали шкільній. Коли запрошені гості заняли місця, промовив директор ґімназиї п. Мацїшевский насамперед по польски, підносячи, що отворенє нової рускої ґімназиї єсть новим доказом ласки Монарха, для котрого в тім горестнім роцї бють живійше серця всїх підданих. По відспіваню народного гимну звернув ся директор з промовою в рускім язицї до молодежи, заохочуючи єї до вдячности для Є. Вел. Цїсаря і до пильности в науцї. Свою промову закінчив директор оголошенем відкритя нової кляси і окликом в честь Цїсаря, котрий присутні з одушевленем повторили. Хор відспівав відтак в честь Монарха „Многая лїта“. Вкінци промовляв ще катихит о. Громницкий о значіню рідного язика яко викладового в школї. До рускої кляси записало ся до суботи 56 учеників. Наука в тій клясї розпочала ся в понедїлок, дня 17 жовтня.

— **Проєкт памятника Ів. Котляревскому,** виготовлений різьбарем А. В. Позеном, приняла — як доносять Г. Х. в „Лїтературно-науковім Вістнику“ — полтавска міска рада ще торік і віддала до затвердженя урядови в липню 1897 року. Після проєкту памятник складає ся з бюста поета, з вінком на голові, на підставі з дніпрового ґраніту в видї трох усїчених пірамід, котрих висота разом з бюстом доходить до 8 аршинів. По боках будуть вироблені три барельєфні роботи Л. В. Позена, до котрих сюжети взяті з творів Котляревского, а то: 1. Виправа Троянців, в видї Запорожців, під проводом атамана Енея, в морский похід. 2. Сцена обясненя Наталки з Возным і фіґура Виборного в далечинї. 3. Наконечня сцена з Москаля Чарівника. — Сей проєкт памятника затвердив цар 26 марця сего року і дав дозвіл поставити памятник Котляревскому в Полтаві на зложені грошї. На засїданю 20-го мая с. р. полтавска міска рада постановила просити уряд, щоби дозволив покласти на памятнику такі написи: „Рідний край своєму першому поету Іванови Котляревскому, 1798—1898“. „Де згода в семействі, де мир і тишина, щасливі там люде, блаженна сторона“. (Наталка Полтавка, дія I, ява V). — На супротилежній сторонї памятника слова Шев-

---

шпіґунам. Він знав дуже добре, що ігумен з римским цїсарем так сказати би, собі куми, але він так мовчав як могила.

Незадовго дійшли они до хати а молодий мужчина так був змучений що аж таки падав з ніг, поклав ся і зараз заснув. Так застав его ігумен, котрий з радости аж тричи перехрестив ся. Він вислав людий, що з ним їхали, наперед, бо в сїй сторонї чув ся він межи своїми людьми вже зовсїм безпечним. Дїдусеви дав він трохи харчу і вислав его з якимсь письмом десь далеко та сказав єму, що коли би єму чого потреба, то він зажадає помочи від его сина. Тревало досить довго, заким він розбудив Якова, а коли то єму удало ся, то він его аж обіяв.

— Ну — сказав він — тепер виджу, що ти правду казав. Скидай з себе турецке одїнє; тут маєш чернечу ризу!

Яков перебрав ся за францїсканьского монаха. В одязї було єму якось дуже ніяково, бо аж тепер почув він, що перестав вже бути тим, що вное мечем.

— Якось я увикну — сказав він сумно.

Фра Мариян ховав тимчасом турецке одїнє в Яковові басаги і при тім знайшов мошонку з грішми.

— Грошї і коня дам на монастир — сказав Яков.

Ігумен принимав охотно всїлякі жертви а ся особливо сподобала ся єму. Новий член не буде бодай жити їх коштом а монастир буде мати ще й хосен з него. А хто-ж може знати, чи колись сей кінь не буде робити монастиреви лїпшу службу, як і сам Яков, з котрого хто знае чи дасть ся зробити добрий Францїсканин?

Тих півтора черпя прийшли ще того самого дня до сутеского монастиря. Они ішли манївцями і дїстали ся непостережено до монастиря, що виглядав як би яка кріпость, а понад котрого брамою була викована в камени зазуля.

XI.

Черцї в монастири проходжали ся під вечер попід деревами та вижидали приятний для них завсїгди голос вечірного калатала, бо тогди ще не вільно їм було дзвонити в дзвони. Старі розмавляли о минувшости, молоді о будучности, а обі кляси віку о їдї. Теперішного настоятеля они любили бо він не жалував їм їди.

Они повитали его з великою радостию, коли він появив ся, а Фра Мариян поцїлував ся зі старшими підчас коли молодші цїлували его в руку. Відтак представив він їм нового товариша.

— Я привів вам нового фратра, поки що буде він чоловіком до всего; коли покаже ся добрим, то будемо его учити. Обходїть ся з ним добре, а заким сядемо вечеряти, дайте єму келю.

Они привитали ся з товаришем і не мали єму нїчого закинути хиба то, що его погляд був ще трохи сьвітский; він ще, бачите, не умів завертати очима з долини в гору, як пристало на справдешного монаха. Наймолодший питомець взяв его за руку та повів до порожної комірчин. З великою прихильностию поручав він єму се тихе місце, де від шістьох лїт нїхто не мешкав, бо кождий дїстав там лупаня в ногах. Яков не зважав, зложив там свої бесаги — тоті ігумен віддав єму назад, але турецке одїнє задержав у себе до лїпшої нагоди — та сказав:

— Для мене і так придасть ся.

Молодому мужчинї сподобала ся та відповідь не мало, а він обстриг зараз „чоловіка до всего“ трохи простим способом але зовсїм після приписів.

Вечеря минула серед веселого настрою, а відтак дїстав Яков і кількох его товаришів в кухни то, що зійшло зі стола. Ігумен додержав слова. Першої ночи поставив Якова на вартї коло брами. Треба его було випробовати; коли задрімає, то есть ще другий на его місце; коли-ж єму буде за богато тої муки і він втече, то не велика шкода. Але він помилив ся. Яков хоч утомлений стояв на вартї аж до самого рана. Він навіть усьміхав ся, коли мимоволї пригадав собі при тім дїдара в Камичаку. Як то судьба крутить ся колесом; насамперед вільний невільник Гассана-беґа, а тепер дїдар рабів божих.

З початку прийшло ся єму проживати тяжкі часи. Новий брат був послїдним, отже кождий приказував єму. Дїстав ся до доброї але тяжкої школи. Часом бурила ся в нїм кров, коли єму з тактовним обчисленем визначувано найнечистїйшу роботу і порівнувано, бо так то вже водить ся у Францїсканів, з конем Спасителя. Найважнїйшим его обовязком було пасти свині, ходити коло коний і їздити з ігуменом. Се послїдне було для него наймилїйше, а ігумен брав его завсїгди з собою задля своєї особистої безпечности. Нераз бувало, що треба було злазити з коня і Яков ніс пакунки свого настоятеля вздовж стрімкої скали, підчас коли кінь лїз повола за ним.

Охрестність Сутески то сьвіт каміня; край там такий непривітний і пустий, що навіть і найбіднїйшому Туркови не хотїлось его забирати. Туди то переносили ся ревні християни латиньскої віри з своїми вівцями, на гору під ті вершки скал, а хто не міг там поставити собі хати, той знайшов собі там приміщене в якійсь печері. Сам монастир повстав на розвалинах твердинї давних пануючих банів. Від заходу заслонює его густий дубовий ліс, від всходу скалистий горб коло Єзериці, на півночи гора Грид. Доокола него можна ще якотако жити, але дальше в сторону як твердиня Бобовач, куди в часах великої небезпечности втїкали босаньскі князї, а котрих нїякий ворог не міг силою взяти, ростуть лиш корчі і жереп. Мов пусті і порожні вартівні стоять доокола Бобовача гори Бранич, Мисикович і Коплєрі а на самім Бобовачи стоян розвалений памятник давної слави. Далеко на горі, де й птиця не долїтає, мали черцї колибу на полонинї, куди висилали свої вівцї і кози. Там стояла колись вежа „проклятого“ Радака, що зрадив послїдного босаньского короля Томасовича. Люди розповідали собі страшні казки про него. Забобонні пастухи говорили, що видїли

ченка з его поезиї: „На вічну память Котляревскому:

Слава
сонцем засияла:
невмре кобзар, бо навіки
Його привитала.

В низу на тім-же боці в ярусі з барелефами ділова напись: „Збудовано сей памятник 1899 р. заходом полтавської ради міскої, коштом земляків та прихильників до рідної мови і працею екульптора Л. Позена". На засіданю полтавскої міскої ради 16 червня постановлено ділову напись, що після ухвали з 20-го мая с. р. мала бути українською, заміннти росийскою. На лентах вінка при памятнику будуть означені дні родин і смерти Котляревского: 1769—1838. Сума всїх жертв на памятник Котляревского, зібраних в день 1-го січня 1898 р. виносила 9145 рублів, 91 коп.; з них полтавска губернія зложила 5965 рубл., инші міста 2728 руб. 1 коп., відсотки дали 452 р. 90 коп.

— Посьвячене нової церкви відбуло ся сими днями в селї Мілнові, перемиского повіта. Посьвяченя довершив о. Павло Винницкий, нижанковицкий декан, при участи кількох доохрестних сьвященників і пароха з Вільшан, о. Никол. Котецкого, котрого заходам завдячують парохіяни малесенького присілка Мілнова, вибудоване гарної церковці без розписуваня конкуренциї. Львівскі ученики реальної школи, адепти штуки, пп. Авр. Рибицкий і Ад. Ґжибовский прислали безінтересовно 3 гарні олїйні образи для нової церкви, за що їм належить ся щира подяка.

— Знов еміґрация. Декотрі товариства кольонізацийні в Італії умовили ся з державою Венецуеля в полудневій Америці доставити кілька тисяч европейских людий на кольонії. Та спілка не буде вербувати людий лише з Італїї, але певне вишле своїх аґентів і до Галичини. Тому повинні люди доброї волї вже заздалегідь звернути увагу на ту обставину і приготовити селян, аби не дали ся туманити ріжним пройдисьвітам.

— Анархіст і фальшівник банкнотів. Онегди арештовано в Опаві на Шлезку під закидом фальшованя анґлїйских банкнотів, молодого чоловіка, що назвав себе Антоном Манкетте. О его увязненю повідомлено зараз будапештеньску поліцию, з заміткою, що той Манкетте вислав до Будапешту телеґраму під адресою: „Йосі, Будапешт. poste restante". Будапештеньска поліция вислала зараз аґента на почту і около північи удало ся прихопити чоловіка, що прийшов по згадану телеґраму. Той чоловік назвав себе насамперед Юліем Вартой, відтак сказав, що называе ся Цайхнер, вкінци подав нїби правдиве назвище Леопольд Швальбе і вказав адресу свого мешканя при ул. Андрашого ч. 124. Поліция пішла до того мешканя і застала там его любовницю, котра назвала себе ґр. Вестершільд. При ревізиї найдено 20 підроблених анґлїйских банкнотів і прилади до фальшованя гроший. Рівночасно вислїджено, що Манкетте мав також при ул. Дембиньского ч. 52 устроєну робітню до виробу фальшивих банкнотів. — Любовниця Швальбого зізнала вкінци, що еї правдиве назвище есть Йосифа Йодш і що походить із Стириї. Підчас дальшої ревізиї найдено у Швальбого револьвер, а у его любовниці корсиканьский штилет. Показало ся дальше, що обоє належать до міжнародного союза анархістів; найдено також в мешканю Швальбого приладжену статю для одної із заграничних часописий анархістичних. Строге слїдство в тій справі веде ся дальше.

— Вибаглизий злодій. Торговельний аґент Р. в Празї, полагодивши онегди свої орудки, положив ся по обіді на короткий час спати. По приемній дрімцї хотїв вийти знов до свого занятя, але здивував ся дуже, коли не найшов свого плаща на кілку. Догадав ся зараз, що в часї его сну мусїв у него господарювати злодій. Не було иньшої ради, лише одягнув ся в старий плащ, і повідомивши поліцию про крадїж, удав ся дальше до свого занятя. По трех днях, на велике его зачудоване, приносить ему листонос клунок, в котрім він з приемностию найшов свій украдений плащ. Рівночасно одержав лист з словами: „Поважний Пане! Не потребую Вам вперед доносити, що Вам украдено плащ. Відсилаю Вам его franco, по перше, длятого, що він на мої груди за вузкий, а по друге, рукави на мене за короткі. Межи нами скінчено. Я також уважаю на якість матерії". Пан Р. віддав лист незадоволеного злодїя до поліциї.

— Борба морских звірят. Онегди бачила залога австрийского корабля „Леопард" на критийскім мори незвичайну борбу. Людоїд, довгий на 3 метри, напав на черепаху завбільшки $1^1/_2$ метра. Борба тревала понад годину. Людоїд нападав на свою жертву то з тої, то з сеї сторони, задаючи її рани в голову і лапи. По кождім такім нападі черепаха, як би взиваючи ратунку, виставляла лобину понад воду. Вкінци страшно покалїчена, почала опадати і пішла на дно а за нею кинув ся також побідник.

Штука, наука і лїтература.

— Лїтературно-науковий Вістник, книжка X., за жовтень, містить: „На селї". Повість М. Школиченка (I.—IV.). — „Наш альбом". З скорбних пісень Перебендї. Осїнна думка Богдана Лепкого. ⁂ Лесї Українки. — „Мужицка смерть". Оповідане з покутского житя Олекси Мартовича. — „З татарских леґенд Маміна-Сибиряка". Майя. — „Злочинець Сальва". Виривки з повісти Е. Золя „Paris" V. Кара (докінчене). — „Американьский претендент". Повість Марк-Твайна (глави XVIII.—XIX). ⁂ З Надсона, стих л. Старицкої. — „Столїте „Енеїди" Івана Котляревского" (з портретом Котляревского) статя Грицька Коваленка. — „Новини нашої лїтератури": Богдан Хмельницкий, історична драма М. Старицького, оцїнка Стефана Томашівского. — „З росийскої України" Spectator-а. — „З культурного житя на Україні". Лист з Чернигова Гр. Ковалепька. — „Із чужих лїтератур": Еміль Золя, его житє і писаня (з портретом Золї). Стефан Малярме. Статя Івана Франка. — „Хроніка і Бібліоґрафія".

Телеґрами.

Відень 18 жовтня. Вчера вечером відбули ся тут збори виборців-жидів, на котрих ухвалено протест против ради шкільної у Відни, аби дїти в школах подїлити після віроісповіданя.

Будапешт 18 жовтня. Цїсар перебуде в Ґеделе до дня 30 жовтня. При кінци місяця прийдуть там кн. Ґізеля і архикн. Мария Валерия. Цїсар вийде дня 30 жовтня до Відня, але поверне вже 3 жовтня до Ґеделе і полишить ся там до кінця падолиста.

Берно швайц. 18 жовтня. Президент Швайцариї Руффі одержав від анархістів кілька листів з погрозами. З тої причини заряджено ріжні поліцийні средства.

Константинополь 18 жовтня. Корабель „Гогенцоллерн" з німецкою цїсарскою парою в'їхав вчера о год. 4 по полудни до проливу Дарданельского. Принятє було величаве. Султан і цїсар телеґрафували до себе поздоровляючись.

на власні очи, як підчас бурі якийсь велит підлїтав колесом в гору а обернувшись до Бобовича жалїбно заводив.

Відтак післав ігумен Якова на кілька місяців в полонину, щоби він там допильнував господарства. Ту міг він вже зовсїм жити на самоті. Два вівчарі ще більше мовчаливі як він та вівчарский пес були одинокими сотворінями коло него. Ті добрі людиска відзивали ся хиба тогди, коли їм медвідь вхопив яке необачне кізьлятко, або коли їх щось заболїло. Часами недалеко колиби переходила череда диких кіз, а коли не віяв гірский вітер, то чути було, як на сусїдній скалї якийсь пастух вигравав на сопілцї.

В отсїм окруженю відбуло ся відроджене Якова. Він взяв з собою сьвяту книгу, ему пригадали ся его молоді лїта і ті історнї з біблїї, які ему розповідала простими словами его мати.

Зразу не міг він позбути ся воярцких гадок. Сам не знав, як і длячого, коли він ляг собі коло ватри, ставали ему перед очима оба старі гайдуки, Ґабро і той Саму, що якось так дивно говорив. То знов прийшов ему на гадку Камичак, а голос дївчини та сьвітяче око беґа не давали ему спокою. Але поволи острі колючки згадок з минувшости притупляли ся щораз більше, на полонинї під отвертим божим небом отворив ся ему новий сьвіт.

Оба чабани привикли до всїх навичок свого нового пана; бо они зовсїм справедливо здогадували ся, що ігумен прислав сюди монаха умисно за наставника над ними. Отже один з них спитав его одного разу:

— Що се за таке ремісло, що ти так довго туди заглядаєш? Надармо дивиш ся, дощу не буде.

— То сьвята книга, чоловіче — відповів він лагідно та став тих людий научати лагідно і притчами, котрі все добирав після ходу їх гадок.

Они слухали его цїлими годинами. Не минуло і чотирнайцять днів, а вже весь нарід з гір ішов до нового пророка, котрий не міг їм борони ти, щоби они ему не покланяли ся. Аж тогди поволи в его мріях показало ся ему, що вояк піддав ся хрестови. Все то стогнане на нужду та недолю в сьвітї показало ся ему маловажною дрібницею, а хоч і він мав рану в своїй души, она загоїла ся на лонї природи. Нехай дїє ся, що хоче, а его вже нїчо не відклонить від его наміру, ба навіть і добрий гумор вже ему вернув, о скілько на такий пуста сторона дозволяла.

Там на долинї в монастири вже довідались о тім, який великий пророк зробив ся з чоловіка до всего. — Я тепер ще лиш чекаю на то, які він чуда буде показувати — казав один із старших пан-отців. — Нехай би уважав на кози, то було би найбільше чудо, бо тоті оба чабани то найбільші злодії в цїлій околици.

Задля тої голосної чутки і тому, що вже ішло під зиму, казав ігумен Якову вертати з полонини та заставив его до науки. Учителеви питомців наказав, щоби він мав зглядна Якова, коли би ему не конче до голови лїзло, бо для него досить тілько латини, кілька як-раз потреба, щоби стати сьвященником. З сеї пори став чоловік до всего новиком.

Не минуло і два місяцї а вже всї настоятелї питомців хвалили в один голос того „пташка, котрого Гаджір зловив" — так они називали его між собою. Они знали добре, що він не з сих сторін, але нїхто не здогадував ся правди.

Один з учителїв так его вихвалював, що того вже й самому ігуменови було за богато:

— Ще готов якийсь сьвятий вийти з сего монастиря.

— Хоч і не сьвятий, то все-таки учений.

— Ну, під твоїм проводом таке ремісло бере ся само з себе.

І дійстно, Яков робив великі поступи, учив ся з зелїзною пильностию, хотїв все розуміти, чого не знав. Его поведене було скромне, та й товариші любили его не мало. Раз лиш его напоминали, що за довго тріпав свою ризу.

— На що тої сьвітскої суєти? — казали.

(Дальше буде).

Надіслане.

За редакцию відповідає Адам Крехове цкий

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).